Teater ja muusika.

„Aida".

Oma tuluõhtu etenduseks oli valinud hra Ots Verdi ooperi „Aida", milles tema laulis edukalt Radamesena esimes. Kuigi tema hääl tugevamaks ning kõrgete helide ilmumine kõlarikkamaks on muutunud, jääb temal siiski weel tublisti häále seadmise, tooni laiendamise ja avendamise suhtes töö teha ja kui tema õigel juhatusel töötada saaks, wõib loota, et temast üks õige tarwilik ooperijõud meie teatrile wälja areneks, mis meie tenorite waesuse juures mitte tähtsuseta ei oleks. Tema mõnusa tämbriga, meeldiw tenor, ühenduses muusikaliste annetega, õigustawad meid nende lootustega tulewikku waatama.

Nagu ajalehtedest kuulsime, on „Estoonia" teatri juhatus otsustanud terwe rea ooperilauljaid Ida aliasse õppima saata ja nende hulgas ka hra Ots, mida muidugi tervitada tuleks. Kui seda reaalse kasuga teha tahetakse, siis peaks ühte ehk kahte lauljat wähemalt üheks terweks aastaks ühe kuulsa ja tuntud laulupetaja juure paigutama, sest ainult siis ei puuduks ka tagajärjed. Suwel, maikuust saadik kuni septembrini, on Idaalias niiwõrd palaw, et produktiiwsest laulupõppimisest palju wälja ei tule, ja sarnased õpereisid üheks ehk kaheks kuuks, nagu „Estoonia" teatri juhatus minewal aastal korraldas, pole küllalt otstarbekohased.

Suuremas ja wastutawas Anneriisi osas astus esimest korda üles pr. V. Weem-Romanowa. Mõdaliikus, Marta osas debüteerides, wahuldas tema enam, sest wastutõõtaw mäng ja suuremalt osalt recitatiiwides wäljapeetud laul katsid neid wääratusi, mis Anneriisi osas õige tuntawalt esile tulid. Head muljet jättis tema laul madallamas rinnaregistris ning piano laulmise juures mediumis, kuna kõrgemises registris foorte laulmise juures alaline mixti tarwitamine segab, mis hääle paenduvust takistab. Kõrgetel helidel puudub weel tarwilik sulatus.

Täitsa oma ülesande kõrgusel olid pr. Olak-Miik ja hr. B. Hansen. Teised osatäitjad olid endised, ning mainida tuleks hra S. Hermanni, kelle laulus edusamme on tunda.

Kõige enam imestustärataw on teatrijuhatuse asjatud katsed orkestrijuhatajate dubleerimisega. See on ju enam kui selge, et sarnased eksperimendid etendustele kunstilises suhtes mitte kasulikud olla ei wõi, sest juhataja ei wõi ooperit tarwiliku kindlusega ja ansambliga läbi wiia, kui tema selleks küllalt proowe teinud ei ole.

„Hugenottidele" oli hra Kull terwe rea proowe teinud ja juhatas seda ainult kolm korda. Teadmata, mil põhjusel pidi selle järele hra Kapp seda peaaegu ilma proowideta juhatama.

Isemõistawalt ei läinud esimesed etendused ilma wahejuhtumisteta, iseäranis weel kui uued lühendamised ja tempoõiendused teha tarwis olid.

Samuti on nüüd lugu „Aidaga", mida hra Kapp juba wist üle neljakümne korra juhatanud on ja mis tema juhatusel hästi ja kindlasti läks, nüüd hakkas hra Kull juhatama. Ooperil oli siis ka enam proowi kui etenduse sarnane ilme. Liiga kiirelt wõetud tempod, äretwus ja asjatu ruttamine mõjusid wõõrastawalt. Ooperijuht peab solistidele tagasihoidlikuks laasmängijaks olema ja ei tohiks mitte niiwõrd rutata, et lauljad kaasa ei jõua, nagu see esimeses waatuses pr. Olak-Miik'iga ja teises waatuses hra Wiitoliga ette tuli. Ainuke parenus oli sellel etendusel, et ta ligi poole tunni wõrra warem lõppes kui harilikult. Wõib olla, et teatrijuhatus selle korraldusega orkestrijuhatajate wõistlust toime panna tahtis, kuid minu arwamisel peaks ikka üks juhataja seda ooperit juhatama, mida tema hästi läbi töötanud ja milleks ta küllalt proowe teinud.

Theodor Lemba.

"Waba Maa"